

ROTACYZM (RERANIE)

Największym problemem przy wywoływaniu głoski r jest mało sprawny język a zwłaszcza czubek (apex).Powtarzamy te same ćwiczenia co przy poprzednich głoskach a dodatkowo Ćwiczenia szczegółowe wywołania i usprawniające pracę języka wykonujemy przez cały okres trwania terapii .

1.Powtarzanie TDN dźwiękowego w różnych konfiguracjach

- Td
 - Te de
 - Tu du
 - Tdn
- } wymawiane na przemian bardzo szybko

2.Ćwiczenia d-dźwiękowego - przy wymawianiu jak najszybciej d dźwiękowego dotykamy lekko(drażnimy) palcem dziecka czubek języka od dołu – wychodzi wtedy wibracja „ sztuczne r” . Zamiast d-dźwiękowego można mówić ż.

3.Metoda Talmy – wymawia się szereg wyrazów w których występuje r podstawiając w miejsce „r” – „d” - dźwiękowe.

4. Podczas parskania trzeba zbliżyć język do warg później cofać język przenosząc jednocześnie drgania z warg na język (brrr + parskanie)

5. W trakcie mówienia „l” - delikatne podbijanie ręką brody (wg I.Styczek)

WPROWADZANIE R DO WYRAZÓW :

- Imitujemy drażnienie palcem języka (lub leciutko jednorazowo dotykamy palcem język) i wymawiamy sylaby a potem wyrazy .
- Układamy język przy dźwiękach i każemy dmuchać (wychodzi drr) .
- Głoskę r zawsze najpierw ze spółgłoskami : dr i tr , dopiero potem włączamy pozostałe
Nie należy jednak zaczynać wywoływania od połączenia tr gdyż t jest bezdźwięczne i może powodować tępe brzmienie wywoływanej głoski
- Głoskę r wprowadzamy do wyrazów i zdań dopiero po starannym utrwaleniu i wyćwiczeniu jej w sylabach i w izolacji
- W przypadku zbyt wielu drgan języka (np.: drrroga , drrrabina) dobrze jest zrobić przerwę w ćwiczeniach (np.1 m – c)a potem dobierać wyrazy z r w grupach spółgłoskowych np.krtań , kurtka

1. **D**-dźwiękowe (**D**) + samogłoski

Zwracamy uwagę aby w czasie artykulacji *d*-dźwiękowego czubek języka podnosił się do dźwięka.

a)

D + **A** , **O** , **U** , **E** , **Y** , **A**_ł , **E**_ł

A , **O** , **U** , **E** , **Y** , **A**_ł , **E**_ł + **D**

b)

TD + **A** , **O** , **U** , **E** , **Y** , **A**_ł , **E**_ł

A , **O** , **U** , **E** , **Y** , **A**_ł , **E**_ł + **TD**

2. Wyrazy z „r” w nagłosie – zamiana *r* na *d*-dźwiękowe np.:

RAK = **DAK** , **RYBA** = **DYBA**

rak , rama , rana , rasa , rata , radio , ranek , ratunek , rakietka , rok , ropa , rola , rondel , rolnik , robot , robota , roleta , rogi , rosół , robak , rozkład , robota , roślina , rów , rój , ród , ruch , ruda , róża , ruina , rulon , równy , różnica , rumianek , rebus , renta , reszta , rejon , rekin , remont , reguła redakcja , recepta , ryk , rytm , ryba , rynek , rynna , rysunek

3. Wyrazy z „r” w śródgłosie (między samogłoskami) – zamiana *r* na *d*-dźwiękowe np.:

KARA = **KADA** , **PARA** = **PADA**

kara , para , mara , wara , Sara , tara , kora , pora , góra , mury , nurek , worek , dziura , korek , pióro , murek , fura , skóra , aparat , parasol , korona , jezioro , orać , rura , wtorek , skorupa , piorun , figura , biuro , teren , litera , kierat , siekiera , cerata , żyrafa , gitara , naród , obora , ogórek , huragan , skóra , kura.

3. Wyrazy z „r” w wygłosie– zamiana r na *d-dziąsłowe* np.:

ŻAR = ŻAD
•

żar , dar , smar , ciężar , katar , aktor , autor , amator , konduktor , pomidor , bór , chór , mur , tur , zbiór , otwór , dyżur , kaptur , ser , ster , saper , kufer , monter , numer , plaster , cukier , lakier , puder , wir , parter , chaber , bohater , bór , car , ciężar , cukier , dar , deser , doktor , dwór , gwar , koper , kufer , lakier , motor , muchomor , numer , papier , pazur , potwór , sznur , świder , upór , zegar , wir .

4. Zamiana „dr” na „dd” ••

drabina , drań , drapać , dramat , drasnąć , drażnić , drążyć , dreptać , dreszcz , drewniaki , drewniany , drewno , dręczyć , drobny , droga , drogi , drogowskaz , drops , drozd , drożdże , drugi , drób , drut , drużyna .

adres , biedronka , biodro , hydrant , modry , odrabiać , odrywać , podróż , udreka , wiadro , wydra , cedr .

5. Zamiana „tr” na „td” ••

tracić , trafić , trampki , tramwaj , tran , trapez , trasa , tratwa , trawa , trasa , trąbka , tren , tragiczny , trąbić , trącać , trener , tresować , trochę , trociny , troje , trolejbus , tronowy , trója , trójkąt , truć , trudny , trujący , truskawka , trybuna , tryskać .

atrament , cytryna , chytry , futro , futryna , jutro , natrysk , opatrunek , otruty , patrol , wiatr , pietruszka , potrafić , potrawa , utrata , wiatrak , zatracić , zatrucie , jesiotr , litr , łotr , metr .

6. Zamiana „r” na „d” w zdaniach

Renata ma rozwiniętą różę.

Romek naprawia rower .

Ranna rosa jest zimna .

Jurek narysował równą kreskę .

Rysio karmi kury .

Rano rozległ się alarm .

Robert kroi arbuza .

Rankiem lśni rosa .

W porcie rybackim jest duży ruch .

Na rynku stoją latarnie .

Robotnicy wracają z fabryki .

Na biurku leży pióro .

W torebce jest rumianek

Krysia ma czerwone korale .

Marysia karmi kury.

Krawiec prasuje ubranie .

Krysia gra na trąbce .

Koło bramy chodzi kruk .

W ogrodzie leżą grabie .

Krowa skubie mokrą trawę .

Na grobli stoi grupa dzieci .

Bronek zapomniał adresu .

W pralce jest brudne ubranie .

Brat pracuje w fabryce

Strażak niesie drabinę .

Na drodze leży drut.

Siostra kupiła truskawki .

Po futrynie chodzi biedronka .

Na strychu wisi futro .

Czeka nas trudna droga .

Po drugiej stronie jest wiatrak .

Patryk stroi struny gitary .

Trener założył dres .

Franek ma nowe trampki .

Struś przeskoczył strumyk .

Siostra założyła opatrunek .

Tramwaj skręcił w prawo .

7. **D** - podbijane + samogłoski

Zwracamy uwagę aby w czasie artykulacji d-dziąsłowego czubek języka podnosił się do dziąsła. Dziecko podbija czubek języka przedłużając d-dziąsłowe

a)

D + A , O , U , E , Y , Ȧ , Ė

A , O , U , E , Y , Ȧ , Ė + **D**

b)

T + A , O , U , E , Y , Ȧ , Ė

A , O , U , E , Y , Ȧ , Ė + **T**

8. Wyrazy z „dr” i „tr” w nagłosie , śródgłosie i wygłosie –
zamiana r na **d-podbijane** (materiał językowy z poprzednich ćwiczeń)

9. Zamiana „r” na „d”- podbijane w zdaniach

(materiał językowy z poprzednich ćwiczeń)

10. Wprowadzanie R do sylaby , wyrazu , zdania i tekstu na
wykorzystywanym wcześniej materiale .

Plan pracy z dziećmi ze zdiagnozowanym rotacyzmem

1. Ćwiczenia motoryki języka .
2. Ćwiczenia wywołania głoski R
3. Wprowadzenie D .
 -
4. Wprowadzenie D do wyrazów .
 -
5. Wprowadzenie D do zdań .
 -
6. Wprowadzenie D- podbijanego .
 -
7. Wprowadzenie D- podbijanego do wyrazów.
 -
8. Wprowadzenie D- podbijanego do zdań.
 -
9. Utrwalanie r w sylabach *dr* i *tr* .
10. Wprowadzenie r do wyrazów z *dr* i *tr* .
11. Ćwiczenie r w izolacji , sylabach i wyrazach .
12. Wprowadzenie r do zdań
13. Wprowadzenie r do tekstów.